

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 10-08-16430

1 26 פברואר 2014
2

לפני:
כב' השופט אורן שגב

התובע טהא אלחטיב
ע"י ב"כ: עו"ד אלכסנדר ספינרד ומיה עובדיה

הנתבעת עיריית רמלה
ע"י ב"כ: עו"ד דן לפידור

3
4

פסק דין

5

6 האם התובע פוטר ממשרתו כמורה לאזרחות בניגוד לדין? זוהי השאלה שבה עלי
7 להכריע בתיק זה.

8

9

הצדדים והעובדות הצריכות לעניין

- 10 1. התובע, בוגר אוניברסיטת בן גוריון במדעי הרוח והחברה, בעל תעודת הוראה
11 במקצועות חינוך ופילוסופיה ובעל רישיון הוראה קבוע לבית ספר על-יסודי
12 בפילוסופיה, עבד כמורה לאזרחות בבית הספר התיכוני בעיר רמלה (להלן – "בית
13 הספר") החל משנת הלימודים 2005/2006 ועד לפיטוריו ביום 31.08.08.
14 2. עד ליום 31.08.08 הופעל בית הספר ע"י איגוד ערים רמלה לוד. ביום 16.04.08 ניתן
15 ע"י שר הפנים צו פירוק ובית הספר הועבר לניהולה הבלעדי של עיריית רמלה.¹
16 3. ביום 25.05.08 הוציא בית הספר הודעה בכתב לתובע בדבר סיום העסקתו, בה
17 נכתב כי עבודתו בבית הספר תופסק ביום 31.08.08 וכי המשך העבודה מותנה
18 בהמצאת אישורים לימודיים במקצוע הוראת האזרחות, לא יאוחר מיום
19 31.08.08. עוד נכתב באותו מכתב, כי התובע רשאי להגיש טענותיו בנדון בכתב
20 למנהל בית הספר עד ליום 31.05.08.²

¹ צו איגודי ערים (אזור רמלה-לוד) (מוסדות חינוך על-יסודיים, ניהולם והחזקתם) (פירוק וביטול), התשס"ח-2008 – להלן – "צו הפירוק".
² להלן – "מכתב סיום העסקה".

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 16430-08-10

4. לטענת התובע, מיד עם קבלת המכתב, פנה לסגן מנהל בית הספר וליועצת על מנת
לברר את פשר העניין וכן פנה למנהל בית הספר עצמו, מר ג'ומעה אזבארגה, וטען,
כי עם קבלתו לבית הספר המציא את כל האישורים הנדרשים. לדבריו, מנהל בית
הספר הבטיח לו לבטל את הפיטורים בתוך שבוע.³
5. לדבריו, פנה לגורמים נוספים ואולם לא זכה למענה. התובע הטעים, כי בזמנים
הרלוונטיים לפיטוריו, גדל מספר שעות הוראת מקצוע האזרחות, ועמיתיו שלימדו
אזרחות, לימדו בעיקר מקצועות אחרים כגון היסטוריה וסוציולוגיה. עוד טען, כי
בתקופה הרלוונטית להעסקתו, לימדו מורים נוספים ללא תעודת הוראה ו/או
רישיון הוראה.⁴
6. לטענת התובע, בזמן פיטוריו הוא היה עובד הוראה קבוע, פוטר ללא שימוע, ללא
סיבה מספקת, בחוסר תום לב, ממניעים פסולים וללא הסכמת ועד העובדים. נוכח
המפורט, עתר התובע לקבלת פיצוי בגין פיטורים שלא כדין, בגין נזק לא ממוני,
פיצויים לדוגמה וכן פיצויי הלנה.⁵
7. בכתב ההגנה מטעמה, הכחישה הנתבעת כי קיימת יריבות כלשהי בינה לבין
התובע, שכן הוא הועסק ופוטר ע"י איגוד ערים רמלה – לוד (מוסדות חינוך על
יסודיים (להלן – "איגוד הערים"), שהנו תאגיד סטטוטורי עצמאי, כשיר לזכויות
וחובות. לפיכך, ומשאין חולק, כי על מכתב סיום ההעסקה מתנוסס שמו של איגוד
הערים ולא של עיריית רמלה, הרי שאין כל יריבות בינה לבין התובע.
8. הנתבעת גם הכחישה כי חלה על התובע חוקת העבודה והטעימה, כי למעשה,
התובע לימד את מקצוע האזרחות מבלי שהחזיק בתעודת הוראה מתאימה לכך,
ובניגוד לדרישה שהופנתה אליו, לא המציא את האישורים הלימודיים למקצוע
ההוראה שלו.
9. בנוגע לזכות השימוע טענה הנתבעת כי התובע ויתר על זכותו זו בכך שלא הגיע
לישיבת בוררות שהתקיימה ביום 28.08.08 אצל עוה"ד פרגמנט ממשרד העבודה,
וכאשר הצליחה להשיגו טלפונית, טרק בפניה את הטלפון.

³ סעיף 3.10 לכתב התביעה.

⁴ סעיפים 3.12-3.13 לכתב התביעה.

⁵ ביום 11.11.12 חזר בו התובע מפיצויים בגין שעות נוספות וגמול השתלמות – עמ' 7 לפרוטוקול הדיון.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 10-08-16430

10. בישיבת ההוכחות שהתקיימה בפנינו, נשמעו עדותו של התובע וכן של ה"ה אחסאן
חאגי' יחיא מחמוד ומואייד אלעוקבי ומטעם הנתבעת – מר תודר עופר.

דיון והכרעה

לשאלת היריבות בין הצדדים

11. כאמור לעיל, למן ההתחלה טענה הנתבעת, כי מעולם לא העסיקה וממילא לא
פיטרה את התובע, וכי היה על התובע לתבוע את איגוד הערים, או, למצער, לצרף
את עיריית לוד לתביעה.

12. אקדים אחרית לראשית ואציין, כי ראיתי לדחות את טענת הנתבעת, וזאת מן
הנימוקים המפורטים להלן.

התשתית הנורמטיבית

13. איגוד הערים רמלה-לוד לענייני מוסדות חינוך על יסודיים הנו איגוד סטטוטורי,
אשר הוקם בשנת 1955 מכוח חוק איגוד ערים, תשט"ו-1955⁶ (להלן – "חוק איגוד
ערים"), וכלל ארבעה בתי ספר, ביניהם בית הספר התיכון רמלה, בו הועסק
התובע. ביום 16.04.08 הוציא שר הפנים דאז, מר מאיר שטרית, צו פירוק לאיגוד
הערים למוסדות החינוך.⁷

14. סעיף 10 לחוק איגוד ערים, שכותרתו, "מעמדה של רשות מקומית", קובע כהאי
לישנא:

"הצו המקים את האיגוד אינו שולל מן הרשויות המקומיות שבתחום האיגוד סמכויות
ותפקידים שבדין ואינו פוטר אותן מחובות שעליהן, אלא במידה שנקבע כך בצו
מפורש."

15. כאמור, הנתבעת טענה, כי מעולם לא העסיקה את התובע, וכי האחריות על בית
הספר עברה אליה רק ביום 01.09.08, לאחר שניתקו יחסי העבודה בין התובע לבין
איגוד הערים לחינוך שהעסיק אותו.

⁶ ס"ח תשט"ו, 48; תשכ"ו 36; תשל"ז, 57.
⁷ צו איגוד ערים (אזור רמלה לוד) (מוסדות חינוך על-יסודיים, ניהולם והחזקתם) (פירוק וביטוח), התשס"ח-2008.
פורסם בק"ת 6675. 28.5.08.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 10-08-16430

- 1 16. צו הפירוק, אשר נחתם ע"י שר הפנים ביום 16.04.08, פורסם ברשומות ביום
2 28.05.08, שלושה ימים לאחר שיצא מכתב סיום ההעסקה לתובע. בסיכומיה,
3 טענה הנתבעת בהקשר זה, כי ככל תקנה בת פועל תחיקתי, גם צו הפירוק לא נכנס
4 לתוקף אלא ממועד פרסומו ברשומות, וכי בניגוד לטענת התובע, אין בצו הפירוק
5 כל התייחסות לכך שהאחריות עברה אליה.⁸
- 6 17. אין בידי לקבל את טענת הנתבעת, מן הטעם, שבהתאם לסעיף 10 לחוק איגוד
7 ערים, רשות, שהייתה חלק מאיגוד ערים, אינה פטורה ממילוי חובותיה, אלא אם
8 הדבר נאמר במפורש בצו הפירוק. ומכאן, שבהיעדר הוראת פטור מפורשת, חלות
9 על הרשות כל החובות, ללא יוצא מן הכלל.
- 10 18. אין הדעת נותנת, כי עם פירוקו של האיגוד, יוותרו התובע ויתר עובדי בית הספר
11 בוואקום מבחינת זכויותיהם. לדידי, העובדה שבית הספר הועבר לאחריותה של
12 העיר רמלה, והעובדה שלא נאמר דבר בצו הפירוק בנוגע לפטור כזה או אחר,
13 שיחול על העירייה בנוגע לזכויות העובדים, מלמדות, כי יש לראות בנתבעת
14 כאחראית לכל מעשיו ומחדליו של בית הספר, שעבר לאחריותה ולניהולה.
- 15 19. למותר לציין, כי הנתבעת אף לא ביקשה לצרף את עיריית לוד כנתבעת נוספת
16 והסתפקה בטענה כי יש לראות באיגוד, ובו בלבד, אחראי לכל מעשה או מחדל,
17 ככל שנעשו.
- 18 20. כאמור לעיל, משמצאתי כי קיימת יריבות משפטית בין הצדדים, אעבור לדון
19 בטענותיו של התובע אחת לאחת.

עילת הפיטורים

- 21 21. כאמור, התובע טען, כי פיטוריו היו נגועים בשיקולים זרים, וכי הליך הפיטורים
22 עצמו היה פגום. אקדים אחרית לראשית ואציין, כי מצאתי לאמץ את טענות
23 התובע, וזאת מן הטעמים שלהלן.
24
- 25 22. אין חולק, כי בשנות עבודתו בבית הספר, קצר התובע הצלחה ואף קודם לתפקיד
26 רכז תוכנית אומ"ץ ולאחר מכן למרכז מקצוע האזרחות בבית הספר.

⁸ סעיף 13 לסיכומי הנתבעת.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 16430-08-10

23. עוד אין חולק, כי הנהלת בית הספר ידעה מהי השכלתו הפורמאלית של התובע
ובמשך שתי שנות העסקתו הראשונות, לא מצאה כי יש בכך עילה לפיטוריו.
ההיפך הוא הנכון. הצלחותיו בשטח הביאו את ההנהלה לקדמו בתפקיד ואף
להציע לו ולמורים נוספים, שכמוהו, לא החזיקו בתעודת הוראה באזרחות,
להשלים את לימודיהם באוניברסיטה הפתוחה לצורך קבלת תעודת הוראה
באזרחות.
24. ואכן במועד פיטוריו, התובע כבר השלים את הקורס הראשון מבין חמשת
הקורסים שהיה עליו ללמוד לקראת קבלת תעודת ההוראה הנ"ל.
25. למותר לציין, כי לא הובאה בפני עמדת משרד החינוך בעניין זה, ואין לי אלא
להסיק מכך, שהנתבעת לא עשתה כן מן הטעם שהדבר היה פועל לרעתה. ממה
נפשך? אם היו תלונות כנגד מקצועיותו של התובע כמורה לאזרחות, דייני; אלמלא
שקד התובע להשלים את תעודת ההוראה באזרחות תוך כדי עבודתו, דייני; אילו
היה המורה היחיד לאזרחות שלא החזיק בתעודת הוראה מתאימה, דייני; ואילו
משרד החינוך היה מעמיד זאת כדרישה בפני בית הספר, אף בכך דייני.
26. אלא שדבר מן המתואר לעיל לא קרה ובהיעדר כל הסבר מניח את הדעת מדוע סר
לפתע חנו של התובע מעם מנהליו, ניטע בליבי הרושם כי הנהלת בית הספר נתלתה
בטיעון פורמלי גרידא, על מנת להביא לסיום העסקתו.
27. לא מן המותר לציין, כי מלבד הטיעון כי אין בידי התובע תעודת הוראה באזרחות,
לא טענה הנתבעת דבר וחצי דבר כנגדו ואף לא טרחה להביא לעדות אף לא איש
מקצוע אחד מתחום ההוראה שיוכל להעיד כי בנסיבות הרלוונטיות לכתב
התביעה, חלה על בית הספר חובה כלשהי לפטרו בשל כך.
28. לא נעלם ממני תוכנו של המכתב שצורף כנספח ט' לתצהיר התובע. מכתב שנשלח
אליו לכאורה ביום 02.06.08, ושהתובע העיד כי ראה אותו לראשונה במסגרת
הליך גילוי המסמכים.⁹
29. אציין, כי לא ראיתי לקבל את תוכנו של המכתב כראיה, וזאת משום שראשית
לכל, כותבו לכאורה, מר ג'ומעה, לא הוזמן למתן עדות לגביו, עובדה שמעוררת
תמיהות כשלעצמה.

⁹ עמ' 14 מול שורה 31 ואילך.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 10-08-16430

- 1 30. שנית, צורניותו של המכתב אף היא (מספור הסעיפים מתחיל במספר 37) עוררה
2 בלבי ספק, שלא הופרך ע"י הנתבעת, כי הפסקאות הועתקו "ונשתלו" לכאורה
3 ממסמך אחר; אך חשוב מעניין הצורניות, מצאתי קושי של ממש בנוגע לתוכנו
4 ומהותו, וזהו עיקר הדברים.
- 5 31. המסמך מנוסח באופן סטנדרטי ולא אישי. סעיף 40 מנוסח בלשון מעורבת של זכר
6 ונקבה: "לצערי את/ה בחרת להתעלם במכוון ולא נרתמת על מנת לעזור לניהול תקין
7 של המערכת ולתרום להצלחת התלמידים ותפקוד ביה"ס השוטף וכאילו לא מעניין
8 אותך מאומה במה שקורה בין כותלי ביה"ס את/ה רק מלמד/ת את השיעורים שלך
9 ומיד נוסע/ת הביתה במהירות המירבית".
- 10 32. מצאתי כי טענות אלה סתמיות, בלתי מסוימות ותלושות מכל הקשר, שכן, לא
11 נטען וממילא לא הוצג כל מסמך קודם למסמך הנ"ל, שיש בו טרוניה כלשהי כלפי
12 התובע במהלך שנת הלימודים, והנה הסעיף הראשון במכתב פותח במילים:
13 "ברצוני להסב את תשומת לבך לכך כי במשך שנה"ל תשס"ח לא פעלת כמצופה
14 וכנדרש ממך כמורה וכמחנך שפועל, יוזם ודואג לאוכלוסיית תלמידי ביה"ס".
- 15 33. תמוה בעיניי, כיצד לא קדם למכתב זה כל מכתב שניתן יהיה ללמוד ממנו כי אכן
16 התובע לא פעל כמצופה ממנו "במשך שנת הלימודים". עוד תמוה בעיניי, מה טעם
17 מצא מר ג'ומעה לשלוח את המכתב ביום 02.06.08, ימים מספר לאחר מכתב סיום
18 ההעסקה שנשלח אל התובע.
- 19 34. כך או כך, כותב המכתב לא העיד בפניי, ועל כן ולאור הקשיים עליהם הצבעתי
20 לעיל, המשקל הראיתי שראיתי לייחס למסמך זה הנו נמוך מאוד.
- 21 35. בהיעדר ראיה לסתור, אניח כי השכלתו הפורמאלית של התובע הייתה ידועה לא
22 רק להנהלת בית הספר, כי אם גם לגורמים המוסמכים במשרד החינוך, אשר
23 אפשרו לתובע ללמד את מקצוע האזרחות חרף העובדה שלא החזיק בתעודת
24 הוראה מתאימה, וקל וחומר, שעה שהיה בעיצומו של הליך לימודים לקראת
25 קבלת תעודה זו, והכל על רקע הצלחותיו בשטח, שלא נסתרו כלל ועיקר.
- 26 36. יתרה מכך. למקרא מכתב הפיטורים מתחזקת התחושה כי עניין תעודת ההוראה
27 שימש כעלה תאנה בלבד. ובמה דברים אמורים?

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 16430-08-10

- 1 37. כאמור, אין חולק כי הנהלת בית הספר ידעה (כך יש לקוות) כי התובע אינו מחזיק
2 בתעודת הוראה או ברישיון הוראה ללמד את מקצוע האזרחות, והרי בדיוק משום
3 כך, הורתה לו להמציא לה את האישורים המתאימים על כך.
- 4 38. ואולם, דרישתה כי ייעשה כן עד לסוף שנת הלימודים, כאשר ברור כי אין ביכולתו
5 לעמוד בדרישה זו, ובמיוחד לאור העובדה שהיה, ביחד עם מורים אחרים,
6 בעיצומם של לימודים לקבלת התעודה הנכספת, מחזקת את התחושה כי הדרישה
7 הדווקנית חפה מתום לב.
- 8 39. זאת ועוד. דווקא לאור הצלחותיו של התובע במישור המקצועי, שכאמור לא
9 נסתרו ע"י הנתבעת, מן הראוי היה לאפשר לו, אילו התנהגה הנהלת בית הספר
10 בתום לב ובדרך מקובלת, להשלים את לימודיו לקראת קבלת תעודת ההוראה, או
11 לכל הפחות לשמוע את טענותיו בנפש חפצה. דבר מכל אלה לא נעשה, והדבר אומר
12 דרשני.
- 13 40. די לי בכל אלה על מנת לקבל את טענתו של התובע, כי פיטוריו היו נגועים
14 בשיקולים זרים, ועל כן הנם בלתי חוקיים. אלא, שגם כאשר בחנתי את הליך
15 הפיטורים עצמו, הצטיירה בפניי תמונה בעייתית בכל הקשור לאופן סיום העסקתו
16 של התובע, ועל כך ארחיב להלן.

הליך הפיטורים

- 19 41. רבות דנו בתי הדין לעבודה בחשיבותו של הליך השימוע. נניח להלן את התשתית
20 המשפטית לכך ולאורה נבחן את התנהלותה של הנתבעת.
- 21 42. הלכה פסוקה היא, כי הזכות לשימוע מקורה בכללי הצדק הטבעי והיא מחייבת
22 מתן הזדמנות הוגנת וראויה לעובד להשמיע את טענותיו בפני מעסיקו בטרם
23 יוכרע גורלו התעסוקתי. זכות השימוע חלה הן במגזר הציבורי והן במגזר
24 הפרטי.¹⁰
- 25 43. באשר להליך עצמו, נפסק בפרשת גוטרמן, כי "זכות הטיעון איננה מטבע לשון, אין
26 לראות בה "טקס" גרדא שיש לקיימו, מצוות אנשים מלומדה, כדי לצאת ידי חובה. זכות
27 הטיעון נמנית על זכויות היסוד של שיטתנו המשפטית ומטרתה להביא לידי כך שתתקבל
28 החלטה עניינית, מושכלת ומבוררת, תוך מתן תשומת לב מלאה ומשקל ראוי לעמדותיו ולענייניו

¹⁰ ע"ע (ארצי) 109/08 מרכז החינוך העצמאי לתלמוד תורה נ' עובדיה בינון (21.8.08).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 10-08-16430

- 1 של מי שעלול להיפגע מן ההחלטה. זוהי זכותו הראשונית של העובד לדעת מה הן הטענות
2 המועלות נגדו או בעניינו ובהתאם ליתן תגובתו להן, להציג את האידך גיסא מנקודת ראותו,
3 ולנסות לשכנע את בעל הסמכות לשנות מדעתו ככל שיש בה לפגוע בזכויותיו.¹¹
- 4 44. עוד נקבע בפסק הדין הנ"ל, כי שומה על המעסיק להציג בפני העובד את הטענות
5 המופנות כלפיו, את השאלות שעלו בעניינו אשר יש בהן כדי להשפיע על מקבל
6 ההחלטה. כל זאת בפתיחות, בהגינות ובתום-לב מבלי לכחד דבר מן העובד. "קודם
7 שתיפול ההחלטה הסופית העשויה, לא אחת, להיות בלתי הדירה ומכרעת לגביו."¹²
- 8 45. הנה כי כן, השימוע מהווה לגבי העובד הזדמנות אמיתית ונאותה להשמיע את
9 טענותיו, ויש להקפיד על כך שכללי הצדק הטבעי בעניין שימוע העובד העומד לפני
10 פיטורין יקוימו כהלכה.¹³
- 11 46. עוד נפסק, כי "ככל שטענותיו של המעסיק כלפי עובדו גוברות בחומרתן, כך מתעצמת זכות
12 הטיעון של העובד למצות את ההזדמנות הקנויה לו להזים אותן טענות, או לפחות לנסות
13 ולשכנע את מעסיקו לחזור בו מן ההחלטה."¹⁴
- 14
- 15 **ומהתם להכא**
- 16 47. עיון במכתב מיום 25.05.08 מלמד, כי לא בזימון לשימוע עסקינן כלל ועיקר, כי אם
17 בהצבת אולטימאטום לתובע. התובע אף נשאל על אותו אולטימאטום בחקירתו
18 הנגדית:
- 19 "נכון שקיבלת התראה שאם לא תציג תעודת הוראה לאזרחות לא ימשיכו להעסיק
20 אותך?" והשיב: "נכון".¹⁵
- 21 48. כאמור לעיל, מן הראוי היה ליתן לתובע מכתב זימון לשימוע, ובו פירוט הטענות
22 המופנות כלפיו ולא מכתב ובו אולטימאטום, כפי שנעשה במקרה שלפניי.
- 23 49. יש להניח, כי אילו פעלה הנתבעת כנדרש ממנה, או אז הייתה ניתנת לתובע הזכות
24 להשמיע את טיעונו בפני מקבלי ההחלטות, ובכלל זה, להציג את הישגיו עם
25 התלמידים שלימד ואת העובדה כי הוא בעיצומם של לימודים לקראת קבלת

¹¹ ע"ע 1027/01 גוטרמן – המכללה האקדמית עמק יזרעאל (7.1.03)

¹² ש.ס.

¹³ דב"ע (ארצי) נד/33-3 יעקב בר מנשה נ' שרות התעסוקה פד"ע כו 423 (1994); ע"ע (ארצי) 415/06 דני מלכה נ' שופרסל בע"מ (15.7.07) וכן ראו לעניין זה יצחק זמיר הסמכות המנהלית כרך ב' עמ' 813 (1996).

¹⁴ ע"ע (ארצי) 355/99 לורה לינדר נ' ארגון נכי תאונות עבודה פד"ע לז 846 (2002).

¹⁵ עמ' 13 לפרוטוקול מול שורות 4-5.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 10-08-16430

1 התעודה הנדרשת. הנתבעת מצדה, היתה מסבירה לתובע מה הדחיפות הפתאומית
2 שנמצאה לכך שהוא יחזיק בתעודת הוראה באזרחות ואילו לתובע הייתה ניתנת
3 האפשרות לשכנע כי על אף העובדה שהוא עדיין אינו בעל תעודת הוראה במקצוע
4 האזרחות, אין הדבר משפיע על הישגי תלמידיו.

5 50. בנוסף לאמור לעיל, האמנתי לגרסת התובע, שעדותו בפניי היתה כנה, פשוטה
6 וישירה, כי מר ג'ומעה הבטיח לו שמכתב הפיטורים יבוטל. עדות זו קיבלה חיזוק
7 מפיו של מר מואייד אלעוקבי, שהיה נוכח עם התובע בפגישה שבה הדברים נאמרו
8 לתובע.¹⁶

9 51. ואדגיש. טענת הנתבעת, לפיה לאחר שלוש שנות עבודה מסורה ומוצלחת כמורה
10 לאזרחות, אין התובע רשאי ללמד עוד, הנה חמורה ותוצאותיה חמורות ועל כן,
11 החובה לקיים שימוע עובר להחלטה על סיום העסקתו, נדרשת ביתר שאת.

12

13

הליך הבוררות אינו הליך שימוע

14 52. אין בידי לקבל את טענת הנתבעת, לפיה יש לראות בהליך הבוררות כהליך של
15 שימוע, ואבאר.

16 53. בכתב ההגנה מטעמה, טענה הנתבעת, כי התובע לא הגיע לישיבת בוררות
17 שהתקיימה ביום 28.08.2008 בפני עוה"ד ליליאן פרגמנט ממשדד העבודה, וכאשר
18 זו השיגה אותו בטלפון, טרק התובע את הטלפון בפניה.¹⁷

19 54. התובע צרף לתצהירו את מכתבו ליו"ר איגוד הערים מיום 28.08.08, אשר בו, בין
20 היתר תאר את השתלשלות העניינים, את ההתעלמות ממנו וכן את העובדה
21 שקיבל, ללא כל התראה מוקדמת, שיחת טלפון מאישה שאותה לא הכיר, אשר
22 העבירה לו את הגב' לבנה ניר, מזכירת ארגון המורים, שהודיעה לו כי מתנהלת
23 ישיבת בעניינו וכי ידוע שהוא מצא מקום עבודה חלופי.¹⁸ בעדותו בפניי שב התובע
24 והעיד על שהתרחש בשיחת הטלפון עם הגב' ניר.¹⁹

¹⁶ עמ' 10 לפרוטוקול מול שורות 26-29.

¹⁷ סעיף 10(ג) לכתב ההגנה.

¹⁸ נספח ג' לתצהיר התובע.

¹⁹ עמ' 14 לפרוטוקול הדין מיום 11.12.12.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 10-08-16430

- 1 55. לא למותר לציין, כי לא הוצגה בפניי כל ראיה שממנה אוכל ללמוד כי התובע זומן
2 מבעוד מועד להליך הבוררות, וממילא לא הוכח בפניי, כי היה מדובר על ישיבת
3 שימוע. לפיכך, טענותיו של התובע לא נסתרו.
- 4 56. כך או כך, יש לזכור כי בעוד שמכתב הפיטורים נמסר לתובע במהלך חודש מאי,
5 ישיבת הבוררות התקיימה בשלהי חודש אוגוסט, ואין זה סביר בעיניי כי התובע
6 ימתין עד למועד זה כדי לדעת מה עלה בגורלו. לדידי, התובע נהג כשורה כאשר
7 פעל ללא דיחוי לצמצום נזקיו ומצא עבודה כמורה בבית ספר אחר.
- 8 57. לאור כל האמור לעיל, ראיתי לקבל את טענתו של התובע כי הליך פיטוריו היה
9 פגום מן היסוד באשר לא נערך לו שימוע עובר לפיטוריו, וזאת בנוסף לקביעתי, כי
10 עצם ההחלטה לפטרו הייתה נגועה בשיקולים זרים.
- 11 58. לא אחתום חלק זה מבלי להתייחס לעדותו של מר עופר תודר מטעם הנתבעת.
12 כאמור, מר תודר היה העד היחיד שהנתבעת בחרה להביא לעדות מטעמה, אלא
13 שבעדותו, מר תודר לא ידע לספק פרטים מהותיים לגבי התביעה, וכך כאשר נשאל
14 על מועד פירוק האיגוד ועל המועד בו נודע לבית הספר על שינוי הבעלות, לא ידע
15 לספק הסברים. כמו כן, אישר שנכח בבוררות שנערכו למורים שקיבלו הודעות
16 פיטורים, אך לא זכר אם נערך פרוטוקול.
- 17 59. כשעומת עם הטענה שהיו מורים נוספים בבית הספר שלא החזיקו בתעודת
18 הוראה, העיד כי "זה נכון שהיו מקרים שמורים אצלנו או במקומות אחרים לא היה להם,
19 ויחד עם זאת, המקום להבהיר אם ההחלטה נכונה או לא נכונה היתה כאשר הוא קיבל את
20 מכתב הפיטורים".²⁰
- 21 60. עוד העיד מר תודר, כי לא בדק את טענת התובע, לפיה יצא ללימודים לצורך
22 השלמת תעודת הוראה באזרחות ואף אישר, כי גם המורה שהחליף את התובע, על
23 אף שהחזיק בתואר במשפטים, לא החזיק בתעודת הוראה באזרחות, אלא "...
24 השלים תעודת הוראה באזרחות לאחר מכן".²¹
- 25 61. מן המקובץ נמצאנו למדים כי עדות יחיד זו מטעם הנתבעת, לא רק שלא תמכה
26 בטענותיה, אלא חיזקה חיזוק של ממש את טענותיו של התובע, לעניין המניעים
27 הפסולים שהדריכו את הנהלת בית הספר בהחלטה לפטרו, שכן, לא מצאתי כל

²⁰ עמי 22 מול שורה 15 ואילך.
²¹ עמי 22 מול שורה 25 וכן מול שורה 33.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 10-08-16430

1 הסבר מניח את הדעת מדוע ראתה הנהלת בית הספר להפלות את התובע לרעה
2 משום שלא החזיק בתעודת הוראה במקצוע האזרחות, שעה שמי שהחליפו
3 בתפקיד, לא החזיק אף הוא בתעודת הוראה ללמד אזרחות, על אף שלמד
4 משפטים, והכל, יש לזכור, על רקע הצלחותיו המקצועיות של התובע בהוראת
5 מקצוע האזרחות בבית הספר.
6 62. לאור האמור לעיל, בהיעדר כל נימוק מניח את הדעת למניע לפיטוריו של התובע,
7 לא נותר לי אלא לאמץ את טענותיו, שלא נסתרו, במלואן.
8

הפיצוי הראוי בגין פיטורים שלא כדין

9
10 63. משקבעתי, כי התובע פוטר שלא כדין הן בפן של עילת הפיטורים והן בפן של הליך
11 הפיטורים עצמו, מצאתי לפסוק לטובתו פיצוי שיהלום את הפגיעה בו מחד גיסא
12 ויבטא את הסתייגותו של בית הדין מהתנהלות הנתבעת בקשר עם פיטוריו מאידך
13 גיסא.
14 64. מן הטעם הזה אף הגעתי לכלל מסקנה, כי זהו המקרה המתאים לפסוק לתובע
15 פיצוי בגין נזק לא ממוני, קרי, בגין עגמת נפש, ואפרט.
16 65. הלכה היא, כי פיצוי בגין עוגמת נפש לא יינתן כדבר שבשגרה אלא במקרים
17 קיצוניים. לפיכך, בבואו לפסוק פיצוי בגין נזק לא ממוני, שומה על בית הדין לבחון
18 את טיב הפגיעה בעובד וחומרתה ביחס "להוראות שבחקיקה בנוגע לשיעור הפיצוי
19 ללא הוכחת נזק" וביחס למתחם גובה הפיצוי שנפסק ברכיב זה, במסגרת שיקול
20 דעתו של בית הדין בקביעת פיצוי על נזק שאינו ממוני, שלא במסגרת הוראות
21 חקיקה מיוחדות".²²
22 66. בפרשת רבקה אלישע, דן בית הדין הארצי לעבודה בסוגיה ומפאת חשיבות
23 הדברים והדמיון שמצאנו בנסיבות המקרה, אביאם להלן כלשונם:
24 "מכלל החומר שהובא לפנינו הובררה התנהלותה הבלתי ראויה של האוניברסיטה כלפי
25 המשיבה, שהייתה עובדת קבועה ומוערכת, וכפי שקבע בית הדין האזורי, לא הייתה מחלוקת
26 על כישוריה בתחומי הפעילות המקצועית. הפגמים החמורים והמצטברים בהם לקו ההליכים
27 שננקטו כלפי המשיבה, גרמו לפגיעה חמורה בכבודה של המשיבה כאדם וכעובדת "בטלטולה

²² עע (ארצי) 419/07 מדינת ישראל - משרד המסחר והתעשייה נ' יעל חן (3.11.08)

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 10-08-16430

1 מהכא להתם²³ שלא לצורך ושלא משיקולים עניינים, תוך בידוד חברתי ומערכתי שנכפה
2 עליה תקופה ממושכת, עד לפיטוריה, בנטילה חד-צדדית של סמכויותיה והוצאתה לחופשה
3 כפויה כשעבירות משמעת חסרות בסיס מרחפות מעל ראשה, מבלי שניתנה לה הזדמנות
4 הוגנת להשמיע טענותיה. התנהלותה הפגומה של האוניברסיטה כלפי המשיבה לקתה אף
5 בהפרת חבותה המוגברת כגוף דו-מהותי לנהוג כלפי עובדיה, והמשיבה בכללם, בהגינות
6 ובתום לב. התנהלות זו באה בגדר המקרים הקיצוניים ויוצא הדופן בחומרתם. על כן, מוצדקת
7 פסיקת פיצוי למשיבה בגין עגמת הנפש שנגרמה לה, בנוסף לפיצוי בגין פיטורים שלא כדין.²⁴
8 67. השופט (כתוארו אז) יגאל פליטמן פסק באותה פרשה:

9 "אשר לפיצוי בגין עוגמת נפש עילת תביעה זו שייכת לעילות הפיצוי בגין נזק לא ממוני בשל
10 פיטורים בחוסר תום לב. שיעורו של אותו פיצוי בגין עוגמת נפש צריך להיקבע גם כן, כפי
11 שנקבע הפיצוי בגין הנזק הממוני, על פי מידת חוסר תום הלב בפיטורי העובד. ככל שמדובר
12 בפיטורים שרירותיים יותר על פי עילתם ובהליך לקוי יותר; כך ראוי להניח, שנגרמה לעובד
13 עוגמת נפש רבה יותר, בחינת - "לפום צערא אגרא", שעל המעביד לשלם לעובד. סכום פיצוי
14 זה אפשר שיגדל, ככל שיוכחו נסיבות אישיות קשות יותר אצל העובד מכפי שניתן היה לצפות
15 עקב התנהלות המעביד, כגון תופעות נפשיות של דיכאון וכדומה.

16
17 ההלכה היא, שאין להרבות בשיעור הפיצוי בגין עוגמת נפש. אמת המידה העליונה לקביעת
18 פיצוי בגין נזק לא ממוני, של עוגמת נפש, צריכה להיות לדידנו אותה אמת מידה שנקבעה על
19 ידי המחוקק במקרה של הטרדה מינית בניגוד לחוק הטרדה מינית, וחוק שוויון הזדמנויות
20 בעבודה.

21 פסיקת פיצוי בגין עילה זו בשיעור של 30,000 ש"ח בנסיבות המקרה, כדעתה של חברתנו
22 השופטת ארד, מקובלת אף עלינו.²⁴

23
24 68. כאמור לעיל, במקרה דנן, שוכנעתי כי פיטוריו של התובע היו נגועים בשיקולים
25 זרים. שוכנעתי כי התובע הצטיין בעבודתו והשקיע בה את כל מרצו וכשרונו. עוד
26 שוכנעתי, כי עילת הפיטורים לא שימשה יותר מאשר עלה תאנה ככסות לשיקולים
27 אחרים, בלתי מקצועיים. יגתי ולא מצאתי מה הדחיפות שמצאה הנהלת בית
28 הספר, באמצעות איגוד הערים, להיפטר משירותיו הטובים של התובע, שעד
29 לאותה עת דרך כוכבו בבית הספר.

²³ ע"ע 1403/01 סוהייר סרוגי - המוסד לביטוח לאומי, [פורסם בנבו] ניתן ביום 3.5.04; ע"ע 157/06 עיריית תל אביב יפו - עזבון המנוחה גאולה בן מיכאל ז"ל, [פורסם בנבו] ניתן ביום 20.12.06.
²⁴ בשא (ארצי) 205/07 אוניברסיטת תל אביב נ' רבקה אלישע (27.2.08).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ע 16430-08-10

1 69. השתכנעתי מכנות עדותו של התובע ומהפגיעה המקצועית והאישית שחש לנוכח
2 הליך פיטוריו הבלתי חוקי וכמו כן, מצאתי חומרה יתרה בכך שמדובר בהתנהלות
3 פסולה ובלתי חוקית מצד רשות שלטונית.
4 70. בשל כל אלה, ראיתי לפסוק לתובע פיצויים בגין נזק לא ממוני.
5

בטרם סיום

6
7 71. לא נעלמה מעיניי טענת התובע, לפיה פוטר בניגוד לחוקת העבודה החלה ברשויות
8 המקומיות. אין בידי לקבל טענה זו, שכן מקובלת עלי טענת הנתבעת, לפיה על
9 התובע חלים ההסכמים הקיבוציים הרלוונטיים לציבור המורים בישראל ולא
10 לציבור עובדי הרשויות המקומיות.
11 72. כך או כך, משקבעתי כי המניע לפיטוריו של התובע היה פסול וכי הליך פיטוריו
12 היה פסול אף הוא, אין הדבר מעלה או מוריד לעניין הסעדים אותם ראיתי לפסוק
13 לטובתו.
14

אחרית דבר

15
16 73. לאור האמור לעיל, הנתבעת תשלם לתובע את הסכומים הבאים:
17 (א) בגין פיטורים שלא כדין בנסיבותיו של מקרה זה - סך של 50,000 ₪;
18 (ב) בגין עגמת נפש - סך של 20,000 ₪;
19 74. בנוסף לאמור לעיל, הנתבעת תשלם לתובע בגין הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד
20 סך כולל של 10,000 ₪.
21 75. כל הסכומים דלעיל ישולמו לתובע, באמצעות באי כוחו, בתוך 30 יום מהיום,
22 שאם לא כן יישאו הפרשי ריבית והצמדה כחוק עד למועד תשלומם המלא בפועל.
23 ניתן היום, כו אדר א' תשע"ד, (26 פברואר 2014), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם

אורן שגב, שופט

24